

กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
Division of Epidemiology Ministry of Public Health

รายงานการเฝ้าระวังโรคประจำเดือน

Monthly Epidemiological Surveillance Report

ปีที่ ๓๒ : ฉบับที่ ๓ : มีนาคม ๒๕๔๔ Volume 32 : No 3 : March 2001

Website : <http://www.moph.go.th/ops/epi/>

ISSN 0125-7447

สารบัญ

Contents

- ระบบข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพ จังหวัดลำปาง	73
- การศึกษา ความรู้ ทักษะ ทักษะการปฏิบัติเกี่ยวกับหมวกนิรภัยในผู้ขับขี่
และโดยสารรถจักรยานยนต์ ภายหลังการบังคับใช้พระราชกฤษฎีกาในเขตกรุงเทพมหานคร	80
- สถานการณ์ผู้ป่วยเอดส์ในประเทศไทย ณ 28 กุมภาพันธ์ 2544	102

วิสัยทัศน์กองระบาดวิทยา

“เป็นศูนย์กลางความเชี่ยวชาญ พัฒนามาตรฐาน ประสานงานเครือข่ายระบาดวิทยาของประเทศและสากล
มุ่งผลขึ้นแนวทางเสริมสร้างสุขภาพ ”

Information system of occupational patients, Lampang

Unchalee Siripitayakunkit : Division of Epidemiology, Ministry of Public Health, Nonthaburi

Amnuay Tipsriraj : Northern Epidemiological Regional Center, Lampang

Anchana Mungtorkit : Central Epidemiological Regional Center, Ratchaburi

Abstract

Study the existing information system of occupational illness is necessary for effective development of surveillance system. The objective was to study the information system and descriptive epidemiology of occupational illness at Lampang. We interviewed the personnel who were responsible for occupational data in two hospitals and Lampang provincial Social Security Office. Occupational data without accident in 1998 was reviewed using medical chart and employee's compensation chart.

No occupational information system in hospital, Lampang provincial Social Security Office had only occupational data of employee who received compensation. Most occupational patients were treated at Lampang Hospital or examined in the can-food factory. The finding was not represented the descriptive epidemiology of occupational health problem in Lampang. To initiate pilot project

of occupational surveillance system in Lampang Hospital should be tested for the appropriate model. The outcome can be used to set prevention and control planning of occupational illness.

ระบบข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพ จังหวัดลำปาง

อัญชลี ศิริพิทยาคุณกิจ กองระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี

อำนวยการ ทิพย์ศรีราช ศูนย์ระบาดวิทยาภาคเหนือ จังหวัดลำปาง

อัญชนา มุ่งต่อกิจ ศูนย์ระบาดวิทยาภาคกลาง จังหวัดราชบุรี

บทคัดย่อ

การพัฒนาระบบเฝ้าระวังผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพ จำเป็นต้องศึกษาระบบข้อมูลเดิมที่มีอยู่เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาเลือกจังหวัดลำปางเป็นตัวอย่างในการศึกษา วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพและระบาดวิทยาเชิงพรรณนาของผู้ป่วย จากการประกอบอาชีพซึ่งมีใช้อุบัติเหตุนีติ พ.ศ. 2541 เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 14 - 17 มิถุนายน 2542 โดยสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพ ณ โรงพยาบาลลำปาง โรงพยาบาลค่าย สุรัศมิ์คมนตรี และสำนักงานประกันสังคมจังหวัดลำปาง ทบทวนข้อมูลผู้ป่วยจากบันทึกการตรวจผู้ป่วย และเวชระเบียนผู้ป่วยในของโรงพยาบาลลำปาง และแฟ้มลูกจ้างที่ประสบอันตรายของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดลำปาง

โรงพยาบาลลำปาง และโรงพยาบาลค่ายสุรัศมิ์คมนตรี ยังไม่มีระบบข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพ สำนักงานประกันสังคมจังหวัดลำปาง มีระบบข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพ เฉพาะผู้ได้รับสิทธิเงินทดแทน ผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพซึ่งมีใช้อุบัติเหตุนีติเกือบทั้งหมด ได้รับการรักษาจากโรงพยาบาลลำปาง หรือการตรวจสุขภาพจากแพทย์ในโรงงานอาหารกระป๋อง จึงไม่ใช่ภาพจริงของระบาดวิทยาที่แสดงถึงปัญหาสุขภาพจากการประกอบอาชีพของจังหวัดลำปาง ผู้ศึกษาเสนอแนะให้มีการทดลองโครงการเฝ้าระวังการเจ็บป่วยจากการประกอบอาชีพ ณ โรงพยาบาลลำปาง เพื่อสามารถใช้ข้อมูลให้เกิดประโยชน์ต่อการควบคุมและป้องกันโรคจากการประกอบอาชีพต่อไป รวมถึงเป็นการพัฒนาการเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพจากการประกอบอาชีพรูปแบบหนึ่ง

บทนำ

ในปี พ.ศ. 2537-2541 กองระบาดวิทยา ได้รับรายงานผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพ ได้แก่ พิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืช พิษโลหะหนัก พิษสารทำลาย ปิษแก๊สสารไอระเหย และโรคปอดจากการประกอบอาชีพ ด้วยแบบรายงาน 506 ดังนี้ 3,281, 3,572, 3,407, 3,542 และ 4,800 ราย ตามลำดับ (1-5) จำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นชัดเจนในปี พ.ศ. 2541 อย่างไรก็ตาม จำนวนผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพที่ได้รับรายงานมีจำนวนต่ำกว่าความเป็นจริงมาก สาเหตุสำคัญ คือ จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยว่า เกิดจากการประกอบอาชีพมีจำนวนน้อย เพราะการวินิจฉัยดังกล่าวต้องใช้การตรวจพิเศษ หรือผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ และแพทย์อาชีวเวชกรรม ข้อมูลการรายงานผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพของกองระบาดวิทยาจึงเป็นภาพสะท้อนเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น หน่วยงานที่มีข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพโดยตรง คือ สถานรักษาพยาบาลที่มีการวินิจฉัยโรคจากการประกอบอาชีพ ได้แก่ โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และ โรงพยาบาลชุมชน ที่มีการจัดตั้งหน่วยงานอาชีวเวชศาสตร์ สำหรับกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม มีข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพที่ยื่นคำร้องขอรับการวินิจฉัยเพื่อรับเงินทดแทน หากต้องการทราบสถานการณ์โรคจากการประกอบอาชีพในแต่ละจังหวัดคงต้องใช้ข้อมูลจากแหล่งดังกล่าวประกอบกัน ในการพัฒนาระบบเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพ จำเป็นต้องศึกษาระบบข้อมูลเดิมเพื่อการประยุกต์ใช้ และความเป็นไปได้ในการจัดตั้งระบบเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพต่อไป

ข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา พบว่า ภาคเหนือมีการรายงานผู้ป่วยมากที่สุด ประมาณร้อยละ 50.4 - 56.0 ของจำนวนผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพทั้งหมด ที่กองระบาดวิทยาได้รับรายงาน (1-5) การศึกษานี้เป็นการศึกษาระบบข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพในระดับจังหวัด จึงเลือกจังหวัดลำปางเป็นตัวอย่างในการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพ จังหวัดลำปาง และระบาดวิทยาเชิงพรรณนาของผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพ

วัสดุและวิธีการศึกษา

การศึกษาแบบสำรวจระบบข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพ และทบทวนข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพในช่วงระยะเวลา 1 ปี ระหว่างเดือนมกราคม - ธันวาคม 2541 ณ โรงพยาบาลลำปาง โรงพยาบาลค่ายสุรศักดิ์มนตรี และสำนักงานประกันสังคมจังหวัดลำปาง ทำการศึกษาระหว่างวันที่ 14 - 17 มิถุนายน 2542 โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. สัมภาษณ์ระบบข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพ จากเจ้าหน้าที่เวชสถิติ เจ้าหน้าที่ประกันสังคม และเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละแห่ง
2. ศึกษาข้อมูลผู้ป่วยจากบันทึกการตรวจผู้ป่วยนอก และเวชระเบียนผู้ป่วยใน ณ โรงพยาบาลลำปาง โดยใช้ผลการวินิจฉัยโรคตามรหัส ICD-10 เป็นดัชนีในการค้นหาผู้ป่วย
3. ศึกษาข้อมูลผู้ป่วยจากแฟ้มลูกจ้างที่ประสบอันตรายในปี พ.ศ. 2541 และสรุปผลการปฏิบัติงาน พ.ศ. 2541 ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดลำปาง
4. บันทึกข้อมูลผู้ป่วย และวิเคราะห์ผลด้วยโปรแกรม EPI-INFO Version 6.

ผลการศึกษา

1. ระบบข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพจากแหล่งข้อมูล 3 แห่ง ดังนี้

1.1. โรงพยาบาลลำปาง

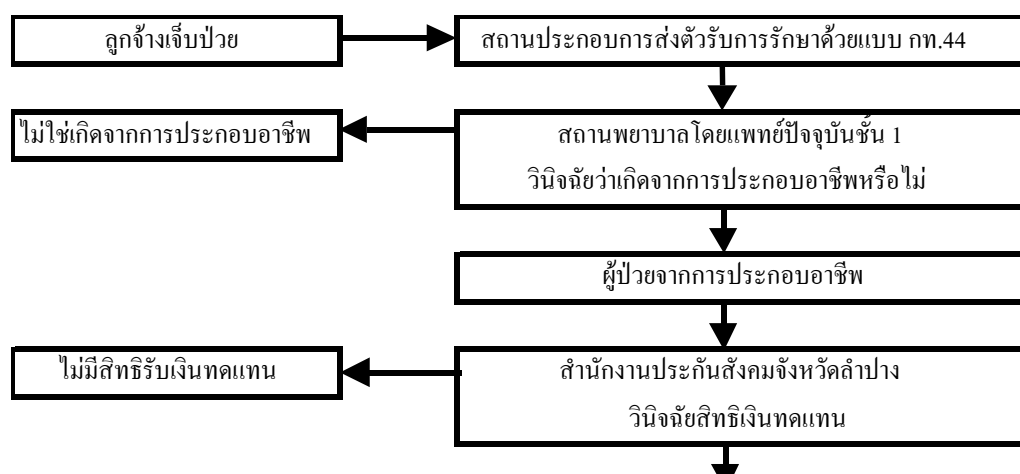
ผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นผู้ประกันตนของโรงพยาบาลลำปาง หรือผู้ประกันตนของสถานพยาบาลอื่นเข้าสู่ระบบการให้บริการเจ็บป่วยจากการประกอบอาชีพ โดยเจ้าหน้าที่ห้องบัตรแนบ กท. 16 (คำร้องขอรับเงินทดแทน) และใบรับรองแพทย์กับบันทึกการตรวจผู้ป่วยนอก เพื่อให้แพทย์วินิจฉัยว่า เป็นการเจ็บป่วยจากการประกอบอาชีพหรือไม่ แต่ไม่มีระบบการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพ

1.2. โรงพยาบาลค่ายสุรศักดิ์มนตรี

เจ้าหน้าที่ห้องบัตรแนบบประกันสังคมของโรงพยาบาลกับบันทึกการตรวจผู้ป่วยนอก เพื่อให้ผู้ป่วยซึ่งเป็นผู้ประกันตนของโรงพยาบาล เข้ารับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่า เป็นการเจ็บป่วยจากการประกอบอาชีพหรือไม่ ในกรณีผู้ประกันตนของสถานพยาบาลอื่นสามารถยื่นบัตรและเข้าตรวจได้ตามปกติ ไม่มีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพ

1.3 สำนักงานประกันสังคมจังหวัดลำปาง

มีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพ เฉพาะผู้มีสิทธิรับเงินทดแทน การสรุปผลการวินิจฉัยจากประกันสังคมจังหวัดเรื่องการได้รับเงินทดแทน เป็นตัวบ่งชี้ถึงการเป็นผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพ ระบบการไหลเวียนข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพ สรุปดังนี้

2. ระบาดวิทยาเชิงพรรณนาผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพ

2.1 โรงพยาบาลลำปาง

การใช้รหัส ICD-10 ค้นหาผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพที่มารับการรักษาในปี พ.ศ. 2541 ด้วยคอมพิวเตอร์ เพื่อทบทวนบันทึกทางการแพทย์ พบปัญหาการให้รหัสการวินิจฉัยโรคไม่ถูกต้อง และไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นการเจ็บป่วยจากการประกอบอาชีพ สำหรับการเลือกข้อมูลจากแฟ้มประกันสังคมของโรงพยาบาล ไม่สามารถเลือกศึกษากลุ่มเกิดจากการประกอบอาชีพ เนื่องจากแฟ้มประกันสังคมรวมผู้ป่วยทุกประเภทที่มารับบริการการรักษา เช่น การขอใบรับรองแพทย์ การตรวจร่างกายทั่วไป ฯลฯ อย่างไรก็ตาม ผลจากการทบทวนบันทึกทางการแพทย์พบผู้ป่วยที่เกิดจากการประกอบอาชีพอย่างชัดเจน จำนวน 5 ราย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผู้ป่วยเนื่องจากการประกอบอาชีพ รับการรักษา ณ โรงพยาบาลลำปาง พ.ศ. 2541

รายที่	เพศ	อายุ (ปี)	อาชีพ	สาเหตุการป่วย	อาการและอาการแสดง	การวินิจฉัยโรค
1.	ชาย	37	รับจ้าง	ขับรถชนหิน	หายใจเหนื่อยหอบ ไอมีเสมหะ	Occupational lung disease R/O Silicosis
2.	ชาย	33	รับจ้าง	น้ำเค็มผสม โซดาไฟกระเด็น เข้าตา	ปวดแสบ ปวดร้อน น้ำตาไหล	Chemical conjunctivitis
3.	ชาย	20	รับจ้าง	ได้รับสารเคมี ดับเพลิงทางการ หายใจ	แสบคอ กลืนลำบาก	Chemical Inhalation
4.	หญิง	20	รับจ้าง	ทาสีทุกวัน	ปวดศีรษะ	Chemical Inhalation
5.	ชาย	52	ทำสวน	ฉีดยาฆ่าแมลง	ปวดศีรษะ อาเจียน แน่นหน้าอก	Pesticide Poisoning

2.2 โรงพยาบาลค่ายสุรศักดิ์มนตรี

ระบบการจัดเก็บข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพ รวมกับผู้ป่วยทั่วไป จึงไม่สามารถค้นหาบันทึกทางการแพทย์เพื่อการศึกษาได้ และไม่มีการเขียนระบุในบันทึกการตรวจว่า เป็นผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพ

2.3 สำนักงานประกันสังคมจังหวัดลำปาง

ผู้ประสบอันตรายจากการประกอบอาชีพจากสมุดบันทึกผู้แจ้งการประสบอันตราย สำนักงานประกันสังคมจังหวัดลำปาง มีจำนวนเพิ่มขึ้นในแต่ละปี ระหว่าง พ.ศ. 2537 - 2541 ดังนี้ 736, 780, 909, 1,118 และ 1,232 ราย ผลสรุปรายงานประจำปี

พ.ศ. 2541 พบว่าเป็นผู้ป่วยเนื่องจากอุบัติเหตุ เช่น ตกจากที่สูง วัตถุ/สิ่งของหล่นทับ กระแทก หนีบ ดึง ตัด บาด ที่มแท่ง ฯลฯ จำนวน 980 ราย คิดเป็นร้อยละ 79.5 ผู้ป่วยที่ไม่ได้เกิดจากอุบัติเหตุ เช่น ยก หรือเคลื่อนย้ายของหนัก ทำางการทำงานไม่ถูกต้อง สัมผัสสารเคมี ฯลฯ จำนวน 249 ราย (20.2%) และผู้ป่วย 3 ราย ไม่สามารถระบุกลุ่มได้ (5)

ผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพโดยส่วนใหญ่ อายุ 25 - 44 ปี ประมาณร้อยละ 68.4 อัตราส่วนเพศหญิงต่อชาย เท่ากับ 1 : 2.4 การเจ็บป่วยทำให้ผู้ป่วยต้องหยุดงาน 1 - 3 วัน ร้อยละ 58.2 หยุดงานเกิน 3 วัน ร้อยละ 38.0 สูญเสียอวัยวะ ร้อยละ 2.9 และตายร้อยละ 0.9 ประมาณครึ่งหนึ่งของผู้ป่วยทั้งหมด ปฏิบัติงานในสถานประกอบการ 3 หมวดแรก (5) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพจำแนกตามประเภทกิจการ จังหวัดลำปาง พ.ศ. 2541

ประเภทกิจการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
การผลิตอาหาร เครื่องดื่ม ยาสูบ	286	23.2
การก่อสร้าง การติดตั้งเครื่องจักร การขุดหรือเจาะบ่อน้ำ	238	19.3
การทำป่าไม้ การแปรรูปไม้ การผลิตผลิตภัณฑ์จากไม้	195	15.8
การผลิตผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะ	131	10.6
การสำรวจ การทำเหมืองแร่ และการประกอบกิจการเกี่ยวกับ แร่ กรวด หิน ดิน ทราย	114	9.3
การค้า	94	7.6
หมวดอื่น ๆ	174	14.0
รวม	1,232	100.0

แหล่งข้อมูล : สรุปการดำเนินงานประจำปี พ.ศ. 2541, สำนักงานประกันสังคมจังหวัดลำปาง

การศึกษาเพิ่มลูกจ้างผู้ประสบอันตรายเฉพาะจากโรค หรืออาการเนื่องจากการประกอบอาชีพ จากใบแจ้งการเจ็บป่วย และคำร้องขอรับเงินทดแทน พ.ศ. 2541 จำนวนทั้งหมด 344 ราย อายุระหว่าง 17 – 62 ปี ประมาณร้อยละ 67.2 มีอายุ 30 - 44 ปี โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ป่วยเพศชาย ร้อยละ 88.7 ปฏิบัติงานในโรงงานอาหารกระป๋อง ร้อยละ 95.7 สาเหตุการป่วยส่วนมาก เกิดจากการทำงานสัมผัสน้ำตลอด ร้อยละ 39.8 และสัมผัสผัก ผลไม้ ร้อยละ 31.7

ผู้ป่วยส่วนใหญ่ได้รับการรักษาที่โรงพยาบาลลำปาง หรือบริการการตรวจรักษาของแพทย์โรงพยาบาลลำปางในโรงงาน การวินิจฉัยโรคที่พบมาก ได้แก่ เชื้อราที่เล็บ และผิวหนังอักเสบ วิธีการรักษาเกือบทั้งหมด คือ การให้ยา ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 3 จำนวนผู้ป่วยต้องหยุดงานเนื่องจากความเจ็บป่วย 13 ราย โดยมีระยะเวลาหยุดงาน 1 - 43 วัน

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพจำแนกตามสถานที่รักษา การวินิจฉัยและวิธีการรักษา

	จำนวน	ร้อยละ
สถานที่รักษา		
โรงพยาบาลลำปาง	336	97.7
โรงพยาบาลค่ายสุรศักดิ์มนตรี	3	0.9
โรงพยาบาลชุมชน	3	0.9
โรงพยาบาลเอกชน	2	0.6
การวินิจฉัย	168	48.8
เชื้อราที่เล็บ	157	45.6
ผิวหนังอักเสบ	8	2.3
ข้อมือ, กล้ามเนื้อ อักเสบ	7	2.0
ปวดหลัง, ไหล่	4	1.2
ตาอักเสบ	341	99.1
วิธีการรักษา	2	0.6
ให้ยา	1	0.3
ให้ยาและผ่าตัด		
กายภาพบำบัด		

แหล่งข้อมูล : เพิ่มลูกจ้างที่ประสบอันตรายในปี พ.ศ. 2541, สำนักงานประกันสังคมจังหวัดลำปาง

วิจารณ์

ผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพซึ่งเป็นผู้ประกันตน จังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลลำปาง และโรงพยาบาลค่ายสุรศักดิ์มนตรี จากการศึกษาระบบข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพในโรงพยาบาลดังกล่าว ไม่พบว่ามีระบบการบริหารจัดการข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพ หากต้องการทราบข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพของจังหวัดลำปาง คงต้องใช้ข้อมูลจากกองทุนเงินทดแทน ฝ่ายประโยชน์ทดแทน สำนักงานประกันสังคมจังหวัดลำปาง แต่ข้อมูลผู้ป่วยในหน่วยงานนี้ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพ เนื่องจากเป็นผู้ป่วยที่ได้รับเงินทดแทนเท่านั้น ซึ่งเหมาะสมต่อการวางแผนการดำเนินงานของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดลำปาง ส่วนข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลนั้น ไม่มีรายละเอียดในบันทึกทางการแพทย์ว่า เป็นผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพ การศึกษานี้จึงสรุปผลข้อมูลผู้ป่วย ที่ได้จากสำนักงานประกันสังคมจังหวัดลำปาง ถึงแม้จะเป็นข้อมูลเพียงส่วนหนึ่ง แต่ก็ช่วยให้มองเห็นภาพของปัญหาการเจ็บป่วยจากการประกอบอาชีพของจังหวัดลำปางได้พอสมควร ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าจังหวัดลำปางมีจำนวนผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้นตามลำดับเวลา สาเหตุสำคัญของการป่วยเกิดจากอุบัติเหตุ แต่ไม่ได้หมายความว่าอาการเจ็บป่วยจากสาเหตุมิใช่อุบัติเหตุไม่เป็นปัญหา เนื่องจากขณะนี้ ยังไม่ทราบสถานการณ์ว่าการเจ็บป่วยด้วยโรค หรือลักษณะอาการทางคลินิกจากการประกอบอาชีพ มีขนาดเท่าใด เพราะยังไม่มีการวินิจฉัยอย่างเป็นรูปธรรมจากสถานรักษาพยาบาล และไม่มีข้อมูลจากการได้รับสิทธิเงินทดแทน ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์บาดวิทย์ฯเชิงพรรณนาส่วนใหญ่ เป็นผลจากการเข้าตรวจสุขภาพพนักงานในโรงงานอาหารกระป๋อง จากแพทย์อาชีวเวชกรรมของโรงพยาบาลลำปาง จึงไม่ใช่ภาพสะท้อนที่แท้จริงของการเจ็บป่วยจากการประกอบอาชีพจังหวัดลำปาง เมื่อพิจารณาผลการรายงานด้วยแบบ รง. 506 พบว่า จังหวัดลำปางมีผู้ป่วยด้วยพิษจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช จำนวน 17 ราย ไม่มีการรายงานผู้ป่วยด้วยโรคจากการประกอบอาชีพอื่น ๆ

(5) จากผลการศึกษาทั้งหมดกล่าวได้ว่ายังไม่มีระบบข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพในสถานบริการการรักษาที่ชัดเจน และน่าเชื่อถือ

การจัดตั้งระบบข้อมูลผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพในโรงพยาบาล เป็นทางเลือกหนึ่งในการทราบสถานการณ์ปัญหาสุขภาพจากการประกอบอาชีพ วิธีการเก็บข้อมูลไม่ยุ่งยากเท่าใดนัก เนื่องจากผู้ป่วยเข้ารับการรักษาตามระบบ และเดินเข้ามาใช้บริการการรักษาเอง อย่างไรก็ตามระบบข้อมูลแบบดังรับนี้ คงไม่ใช่สถานการณ์การเจ็บป่วยจากการประกอบอาชีพทั้งหมด แต่เป็นเพียงข้อมูลส่วนหนึ่ง ซึ่งน่าจะมีประโยชน์ต่อการวางแผนดำเนินงานควบคุม และป้องกันปัญหาสุขภาพจากการประกอบอาชีพ เพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการรักษาการเจ็บป่วยจากการประกอบอาชีพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาพบว่า ยังไม่มีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาสุขภาพ จากการประกอบอาชีพอย่างเป็นระบบในโรงพยาบาลลำปาง เพื่อการวางแผน ดำเนินงาน และประเมินผล ในการควบคุมและป้องกันอาการเจ็บป่วยจากการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ เห็นควรพัฒนาระบบเฝ้าระวังโดยดำเนินการทดลองรูปแบบ ณ โรงพยาบาลลำปาง เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของระบบข้อมูลที่ผนวกกับการให้บริการรักษาพยาบาลที่ได้มาตรฐานของโรงพยาบาลลำปาง หากโครงการทดลองประสบความสำเร็จ ก็จะเป็นรูปแบบหนึ่งของการเฝ้าระวังเชิงรับสำหรับปัญหาสุขภาพจากการประกอบอาชีพ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการกองระบาดวิทยา, ผู้อำนวยการศูนย์ระบาดวิทยาภาคเหนือ จังหวัดลำปาง, ผู้อำนวยการโรงพยาบาลลำปาง, ผู้อำนวยการโรงพยาบาลค่ายสุรศักดิ์มนตรี และประกันสังคมจังหวัดลำปาง สำหรับการสนับสนุนการศึกษา ขอขอบพระคุณผู้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลดังมีรายนามต่อไปนี้ คุณอรุณี นันทชัยพันธ์, คุณวรรณวิทย์ ฝั้นเป้า และคุณนิภาพร คำปาละ กองทุนเงินทดแทน ฝ่ายประโยชน์ทดแทน สำนักงานประกันสังคมจังหวัดลำปาง, คุณสมพร อินศรีแก้ว และคุณสิริดวงนา พรหม

เถาว์ งานเวชสารสนเทศ โรงพยาบาลลำปาง, พันโทนายแพทย์ณรงค์ ปรีดาอนันตสุข โรงพยาบาลค่ายสุรศักดิ์มนตรี และกราบ
ขอบพระคุณท่านอาจารย์นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน สำหรับคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบเฝ้าระวัง

เอกสารอ้างอิง

- 1 กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข. สรุปรายงานการเฝ้าระวังโรค
 • 2537. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- 2 กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข. สรุปรายงานการเฝ้าระวังโรค
 • 2538. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- 3 กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข. สรุปรายงานการเฝ้าระวังโรค
 • 2539. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- 4 กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข. สรุปรายงานการเฝ้าระวังโรค
 • 2540. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- 5 กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข. สรุปรายงานการเฝ้าระวังโรค 2541.
 • กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- 6 สำนักงานประกันสังคมจังหวัดลำปาง. รายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2541. เอกสารอัดสำเนา.
 •